

Vakantie 2002, rondreis door Sumatra, Java en Bali.

S U M A T R A .

Maandag 12 augustus, eerste volle dag van de vakantie. Naar de bank geweest om travellercheques op te halen, dit was toen nog de geadviseerde methode. Wezen sporten om de conditie op peil houden voor een lange zit in een vliegtuig.

Dinsdag 13 augustus, weer wezen sporten en na veel afzettingen en rondrijden terechtgekomen op de Achelse Kluis, een prachtig natuurgebied op de grens van NL en België. Grote ronde gelopen in 50 minuten.

Woensdag 14 augustus, Gerard ziet Abraham en heeft een viering in de "hut" in Zevenaar. Gezien het reisschema, van de volgende dag, kan ik hiernaar toe. Voorheen de koffer ingepakt, met alles wat je meeslept, komt deze toch boordevol te zitten. Gewicht we zien wel, bovendien alle handspullen gaan in de rugzak.

Donderdag 15 augustus, nu gaat het echt gebeuren. Eerst een beetje uitslapen, want van slapen zal de komende dagen weinig komen!

Alles controleren, eerder een checklist gemaakt en alle spullen afgecheckt. Reisbescheiden inclusief paspoort, travellercheques, bankpassen, creditcard zijn zaken die je echt nodig hebt, andere zaken kun je eventueel nog lokaal aanschaffen. De eerste dag om met malariapillen te beginnen, daar zal ik nog veel "plezier" van hebben. ORS voor diarree, jodium-Betadine, gaasjes, paracetamol, muggenstift etc. Het blijkt dat ik toch ergens "anders" naar toe ga.

Om 12 uur vertrokken en Rogier brengt mij naar Schiphol. Na een voorspoedige reis, met bijna geen files, (later hoorde ik dat mensen uit Limburg veel last hadden gehad

van files) arriveren we om ca 13.30 uur op Schiphol airport. Eerst de auto parkeren en op zoek naar de Garuda-Indonesia balie. Een van mijn vijf vliegtickets was voorzien van een foutieve datum en moest aangepast worden. Ik bleek de laatste van de groep te zijn, dus deze formaliteit was snel afgehandeld. Vervolgens was mijn plaats al geboekt en ik kreeg

een plaats aan het raam, boven de linkervleugel op plaats 53A toegewezen. We vliegen met een Boeing 747-400 Jumbo, zo'n kist is erg groot en er kunnen veel mensen in. Stoelen formatie; 3-4-3, dus 10 plaatsen op een rij (in onze klasse).

Na enige tijd komt er een jonge vent naast mij zitten, en de middelste stoel blijft vrij en dat is toch wel fijn op een dergelijk lange vlucht. Mijn buurman begint te vertellen en het blijkt dat deze snuiter, ex marinier, al veel heeft uitgespookt. Hij heeft vastgezeten voor drugshandel (wegens het smokkelen van 1 kg cocaïne, in een verkeerd land). Hij vertelde met geluk te zijn vrijgekocht door zijn vader, ook was hij zwaar verslaafd en echt agressief geweest. Hij is volledig getatoeëerd en woont al ca 10 jaar op Bali (één van de eilanden) en hij heeft twee duikscholen. Hij heeft zijn "oude" leven afgezworen en zegt nu een praktiserende moslim te zijn. Toen we het op een gegeven moment hadden over het optreden door de politie gaf ik het voorbeeld van de mariniers die jaren geleden (met groot succes) de Dam hadden schoongeveegd. Hij had dus ook meegedaan en hij vertelde dat ze indertijd een behoorlijke straf (inclusief geldboete) hadden opgelegd gekregen. Ik zei; "Goed gedaan jongen."

Ik kreeg een uitgebreid verhaal over wat wel en wat niet te doen in de tropen en je kon merken dat hij vaker met Garuda had gevlogen want hij wist het bier (Bintang) goed te vinden, dus hij kwam regelmatig terug met een paar blikken bier. Soms was zijn verhaal een beetje te, maar het breekt de tijd. Opvallend was dat er achterin de kist gerookt mocht worden. Om me heen zag ik diverse Hollanders, waarvan ik vermoedde dat ze wel eens de- zelfde reis zouden kunnen maken en inderdaad bleek dit in een aantal gevallen juist te zijn. Ik vind het leuk om de GPS gegevens van het vliegtuig te volgen.

Toen de positie weer aangegeven werd, (het was inmiddels al licht) waren we al dwars over India gevlogen en vlogen we over de golf van Bengalen richting Thailand. Van slapen is niet veel gekomen, mede doordat de lampen, net boven mijn stoel, niet uitgeschakeld konden worden. Ik heb dus maar een pet over mijn ogen getrokken en een beetje gedommeld.

We werden bediend door zeer charmante Indonesische stewardessen (plaatjes.) Tegen ca 03.00 AM (lokale tijd) werd het alweer licht en brandde al snel de zon erop los. We hebben gevlogen op een hoogte tussen de 10 en 12 km en soms was er enige turbulentie; "seat-belts fasten".

Tot mijn verbazing landden we op het vliegveld van Singapore (was niet duidelijk vermeld) en hier moesten we ongeveer 6 uur wachten.

Na het vliegveld (ziet er mooi en verzorgd uit en het was niet druk) bekeken te hebben zit ik nu mijn verslag, over de eerste reisdag, te schrijven. Ik heb het uitzicht gefilmd en er loopt net een toestel van Garuda Indonesia binnen, mogelijk gaan we met dit toestel verder naar Medan op Sumatra in Indonesië.

Buiten staan palmbomen en er hangen wolken. Ik heb mijn horloge op tijd gezet, 6 uur vooruit (gelijk aan Bali; Sumatra en Java hebben 5 uur tijdverschil.)

Het is hier nu 11.40 AM dus Nederland ligt nog te slapen en ook mijn ogen worden zwaar.

De volgende vlucht is om 16.20 uur, lokale tijd, naar Medan op Sumatra. Medan is een stad van ca 2 miljoen mensen en we zijn deze stad "voorbij" gevlogen omdat Singapore in de onderste punt van Maleisië ligt. Het is straks nog ca 1 uur terug vliegen in NW richting, Medan ligt dus hoger op het parallel gelegen eiland Sumatra. Voorlopig kan weer ca 13 uur bijgeteld worden bij mijn vliegsaldo, en er zullen nog vele uren volgen. De zon zakt weg achter de wolken...

Van Singapore naar Medan per Garuda Indonesia

Het is nu **16 augustus 2002** om 23.50 lokale tijd (NL 18.50 uur.) De vliegtijd tussen Singapore en Medan viel mee en duurde ca 1 uur en werd met een kleiner toestel uitgevoerd (Boeing 737-300.) De plaatjes van Garuda waren weer aanwezig en we moesten enige visa-formulieren invullen (douane en emigratie etc.). Ik had geen schrijvende pen bij de hand en ik zat dus nog lekker te schrijven terwijl iedereen de kist al had verlaten.

Ik had op Singapore airport een trui aangetrokken, i.v.m. de koude en overdreven luchtstroom van de airco, toen ik uitstapte (ik was al gewaarschuwd) viel er een warme, zwoele en vochtige deken over me heen. Dus als een haas de trui uit, en er stond nog een lange rij voor de douane te wachten.

Het was erg opvallend hoe de kist over drukke (sloppen) wijken vloog vlak voor de landing, hoezo last van vliegtuigen, dit was het eerste voorbeeld van vele die nog zouden volgen dat er verschillen zijn op deze planeet.

Bij de douane kreeg ik een "stamp" in mijn paspoort en was ik een van de formulieren kwijt. Dit bleek gelukkig geen probleem te zijn en het kostte me niets.

Bennie, onze reisleader, stond ons al op te wachten. Indo-type die jaren in Nederland gewerkt had en hij is met een Nederlandse vrouw getrouwd. De koffers werden

netjes opgehaald en na controle werden we naar de bussen verwezen (Indonesische Mercedes met airco.) Er bleken twee groepen gearriveerd te zijn, die andere groep hebben we niet meer terug gezien die hadden geboekt voor het Tobameer.

Omdat Bennie jaren ervaring heeft (commerciële jongen met veel relaties) werden we eerst naar een geld wisselkantoor getransporteerd en

ik heb direct euro-travellercheques geconverteerd (koers 7950, contant geld geeft in dit land een betere koers.) Dit was een geweldige ervaring, Ton was miljonair bijna 4.000.000 rupiah in de knip. 1 rupiah was toen ongeveer euro 0.00013 of

1 euro is ca 8.000 rupiah, dus dat wordt wennen. Achteraf bleek dit toch een goede keuze te zijn geweest, m.n. op Sumatra zijn niet zoveel pinautomaten aanwezig en ze werken niet altijd. Vanaf deze stop, bij het wisselkantoor, kregen we de eerste indrukken van het echte Indonesia, kinderen etc. spelen in de rivier en ik keek eens goed naar de huizen (in onze begrippen krotten)

Later zou ik ervaren welke rol rivieren, meren en water in het bijzonder in Indonesia spelen. Na het wisselen zijn we, gedurende korte tijd, door de stad gereden en ik kreeg de eerste impressies over het verkeer in Indonesia. **Medan** staat bekend als een vieze stad, i.v.m. o.a. de petrochemische industrie en dat klopt. "The Indonesian way of driving" blijkt een bijzondere ervaring te zijn. Opvallend waren de eerste bajaks (elke streek bleek later weer zijn eigen uitvoering te hebben.) Het is niet echt duidelijk wie er voorrang heeft echter er moet wel opgeschoten worden. De mensen zijn er wonderlijk op ingesteld en niemand wordt kwaad of zelfs maar boos. Weer kunnen wij "beschaafde" mensen hier iets leren. Je houdt het niet voor mogelijk wat en hoeveel er meegenomen kan worden in, op of aan kleine voertuigen. Hier is praktisch geen industrie dus bijna iedereen handelt wel ergens in (zal later blijken.) In ergonomische en milieutechnische zin is het een ramp. Het lijkt wel of er stookolie wordt gestookt in de, m.n. kleine, motorvoertuigen. Waarschijnlijk heb ik het weer verkeerd begrepen, mensen blijken weinig te hebben maar mijn eerste indruk is dat ze veel gelukkiger zijn. Zou dit in de dagelijkse dosis zon zitten?

We zijn "en route" naar **Bohorok**, meer in noordelijker richting. Dit plaatsje ligt in het oerwoud, op weg naar onze neven en nichten de orang oetan.

Zie ook: Sumatran Orangutan Bohorok Centre <http://tinyurl.com/ltdwl5h>

Ik heb toen ervaren dat veel mensen in Indonesia wonen, praktisch alles woont vlak langs de doorgaande route, kilooooooooometers hutje aan hutje en vaak met een bank (of iets waar je op kunt zitten) voor het kot. Praktisch iedereen heeft wel iets te koop, wie koopt van wie? Benzine koop je hier uit flessen e.d. en deze staan gewoon voor de huizen en worden ook zo over de weg getransporteerd. Tankauto's wat is dat? Toch als je naar al die huizen kijkt schrik je wel en ik vraag me al spoedig af hoe dat er binnen uit zal zien? (De mogelijkheid, om dat te zien, zal ons nog meerdere keren geboden worden, je huis mag immers gezien worden, nou hier echt wel.) Een echte cultuurshock voor een verwende westerling?

Ik vraag me af waar en vooral hoe die lieve mensen slapen, het krioelt van de kinderen met die mooie donkere ogen en haren. Mensen zijn erg vriendelijk en zwaaien en lachen steeds.

Ik zie hutjes van 5 bij 5 meter, allemaal van hout, bamboe etc. Later zal ik ervaren dat het nog kleiner kan. Wat je niet hebt hoeft je ook niet voor te werken, niet te onderhouden en schoon te houden. Voor die energie kun je lekker voor je huisje zitten te burenen met je burenen. Later zal blijken dat nu op Sumatra pas de eerste stenen huizen met dakpannen worden gebouwd. Standaard is het hout met verroeste golfplaten daken, omdat het ook hier soms hard kan regenen. Dit was een echte levensles, laat je niet beïnvloeden door de consumptiemaatschappij. Materie maakt je niet gelukkiger. Op en gegeven moment moet een van de dames (altijd dezelfde volksgroep) plassen en Bennie laat de bus stoppen en loopt een van de "winkels" binnen om iets te regelen. Er blijkt een gat in de grond te zitten, de ruimte is niet afgeschermd en na gebruik wordt er water doorgespoeld. Dus hilariteit in de bus, want dit kent men niet in ons land!

Later blijkt dat de mensen hier geen toilet en water in de huizen hebben. De mensen wassen zich, poetsen tanden, ze doen de was, piesen en poepen in het water. Of ze graven een putje, dit doet de kat immers ook en dat is een erg zindelijk dier.

Hier vind je geen wasmachines, geen vaatwassers, geen wasdrogers, geen stofzuigers etc. Daar hoef je niet krom voor te liggen en in je "vrije tijd" kun je lekker uitrusten. Ongelooflijk als je het ziet, die eerste indrukken, al die hutjes naast elkaar, al die spelende kinderen, al die mensen op allerlei voertuigen, al die mensen voor de huizen.

Het blijft opvallen, wat zijn die mensen vriendelijk, zij zwaaien allemaal. Later blijkt dat wij in speciale bussen rijden "bus pariwisata" of in goed Nederlands "toeristenbus".

Het is ondertussen allang donker en nu rijden we (we rijden hier links, door die verdomde Engelsen) af en toe door grote palm, rubber en allerlei ander variëteiten plantages door. De volgende dag zullen we deze weg nog een keer zien, als het licht is.....en hoe! De weg is erg slecht en zit vol met gaten en alle verkeer ploetert hier tussendoor en verdorie er zijn zelfs voertuigen met verlichting. Weer komt de vraag bij me op; wie is er nou gek? Na een lange rit (en dat na een nacht met weinig slaap) bereiken we **Bohorok** en we stoppen bij ons eerste hotel. [Rindu Alam Bukitlawang Langkat Bohorok](#).

Voor meer informatie zie: <http://rindualamhotel.com/>

Het is inmiddels tegen 22.30 uur, lokale tijd, we moeten nog dineren. Een kennismaking met de eerste van vele en goede rijsttafels. In Indonesia zie je bij de hotels veel grote overdekte ruimtes, met ver afstekende daken, immers de temperatuur is hier altijd goed. Daarna naar de kamers (cottages), een grote kale ruimte met een bed, kleine tafel en 2 stoelen en een afzonderlijke douche ruimte. NB alleen koud water (d.w.z. lichaam temperatuur) weer een cultuur schok, ik denk dat de lokale bevolking het begrip warm en stromend water niet kent om je te douchen, dat doe je immers in de rivier met lekker stromend water. Je hoeft dan ook niet te stressen om een luxe badkamer aan te schaffen en schoon te houden. Weer ontstaat er tijd voor andere en betere zaken.

Het is broeiend warm (vergelijkbaar met Las Vegas) en mijn begeleider schakelt de propeller in. Geen haakjes aan het plafond voor een klamboe (echter wel vaak een peil op het plafond in de richting van Mekka, dit is van toepassing in de moslim gebieden.)

Bennie is NU ook een moslim, na een uitbundig bruin leven, waar hij veel over verteld heeft en hij kan ons ook veel vertellen over het moslim leven zal blijken.

Omdat het zo lekker warm is heb ik geen T-shirt aangetrokken (en maar hopen dat er geen muggen zijn met allerlei ziektes) en naar bed. Er is nog veel lawaai buiten

van de plaatselijke jeugd, die zijn uit op ALLERLEI bijverdiensten en er stroomt een beekje langs (dat is toevallig en handig) dus ik val toch niet meteen in slaap. Later hoor ik dat de volgende dag (en die is inmiddels al aangebroken) de nationale feestdag van Indonesia is. (17 aug.) Het land is dan 57 jaar onafhankelijk en dat willen ze weten ook. Hierover later meer.

Op een gegeven moment dommel je toch weg, echter ik denk dat ik iets voel kriebelen, het zal wel verbeelding zijn dus maar eens een keer lekker krabben. Je dommelt weer weg doch het blijft kriebelen op mijn rug, op een gegeven moment ga je maar eens kijken waarover je nu weer gedroomd hebt. Ik pak mijn zaklantaarn (reisadvies, de elektriciteit blijkt nogal eens uit te vallen) en tot mijn stomme verbazing krioelt mijn bed van die hele kleine miertjes. Dit vond ik echt niet leuk, de lokale bevolking zal dit wel gewend zijn echter in de gecultiveerde wereld is dit ondenkbaar. Wat moet je nu doen, geen telefoon aanwezig, ik heb mijn bed schoongepoetst, heb me vervolgens in een laken gewikkeld en ben toch weer in slaap gevallen en heb niets meer gevoeld. De eerste overnachting in Indonesia.

De volgende ochtend **17 augustus 2002** is het al om 06.00 a.m. opstaan (dit zal blijken structureel te zijn gedurende deze vakantie en soms zelfs nog eerder, zo zijn de dagen langer.) Nederland is net naar bed, douchen met koud water, koffers inpakken (dit wordt ook een dagelijks ritueel met allerlei handicaps) en ontbijten.

Nu blijkt pas hoe mooi het is, de ligging, de tuin, met al die mooie en bloeiende bloemen, de mensen die al langs de rivier zitten picknicken (nationale feestdag.)

We hadden gisteren, voor de liefhebbers, per persoon 50.000 rupiah betaald voor een tocht van ca 3 uur door het oerwoud met lokale gidsen. (2 personen.) Het leger met de lokale en ongevraagde "begeleiding" staat al te wachten. Toen we vertrokken bleek iedereen wel drie persoonlijke begeleiders te hebben. Ze wilden de rugzak wel dragen (liepen allemaal op de nationale slippers) wilden je hand wel vasthouden, als het iets moeilijker dreigde te worden, ze wisten alles uit te leggen, dus je voelde het wel aankomen. "No problems" het waren net van die "strontvliegen" je slaat ze weg maar ze komen steeds weer terug.

Het oerwoud is mooi, er is veel te zien en praktisch alles groeit en bloeit in Indonesia. Op een gegeven moment kwamen we in een natuurreservaat terecht met veel verschillende soorten en vormen van bomen en natuurlijk ook de bananenboom. De bananen hier zijn veel kleiner dan wij gewend zijn en zijn ook iets zoeter. Onze gidsen kaptten bananen om aan de orang-oetans te voeren.

Na een lange tijd zoeken zagen we de eerste, een moeder en haar kind, ze hebben een mooie bruin/rode vacht met geweldige handen en voeten. De apen zijn hier gewend (reïntegratie project) om gevoerd te worden en jawel de moeder en haar kind komen naar beneden en wij kunnen ze allemaal voeren. De gids legt zelfs bananen op mijn pet en moeders pakt ze bekwaam en knijpt de inhoud met haar handen eruit.

Gunung Leuser National Park, where there is a rehabilitation center for Orang utans in Bohorok Bukit Lawang. This center was inaugurated in 1973 by releasing a number of hand raised orang utans back into their natural habitat. The orang utans living here are both Sumatra and Kalimantan origin, Trekking into the jungle visiting the bat caves and river rafting are all interesting activities for visitors.

De natuur is hier schitterend, veel epifyten die op of aan de bomen groeien, veel en lange lianen, deze zijn erg sterk en je kunt er heerlijk op schommelen.

Uiteraard werd Tarzan nog geïmiteerd, de gidsen hadden vruchten meegenomen een

soort lychee maar dan groeiend in een soort stekelige kastanje en rambutan genoemd. Deze vruchten smaken heerlijk, dus smullen.

Vervolgens zijn we naar het opvangcentrum gelopen waar een aantal apen in quarantaine zat om weer teruggezet te worden in hun oorspronkelijke habitat.

Hier staan ook verschillende primitieve "huizen" voor de parawisatas (toeristen) in een fantastische omgeving echte pure natuur en erg primitief.

Vervolgens moesten we met een bootje (holle boomstam) over een riviertje gezet worden. De boot zat met touwen aan een hoog gespannen kabel vast en werd door

jongens, met gebruikmaking van de stroming, over het water gemanoeuvreerd. Toch ben ik droog aan de overkant gekomen.

Ik heb al verteld dat het vandaag de Nationale feestdag is en we komen weer in de bewoonde wereld. Weer hetzelfde beeld, al die vriendelijke en lachende mensen, veel handjes geschud en weer had iedereen wat in de verkoop. Vandaag vooral eten en drinken, je weet echter niet wat je eet van een dergelijk kraampje en wij gecultiveerde men-

sen moeten erg voorzichtig zijn anders raken onze gecultiveerde ingewanden danig van de kook. Dus we zeulen met flessen bronwater rond (plenty te koop.)

Ook blijkt een aantal huisjes ingericht te zijn voor toeristen, nog met enige Nederlanders gesproken, je ziet niet veel toeristen hier. We lopen verder, langs de vele kraampjes, weer terug naar ons hotel, dit was een schitterende wandeling.

Tegen 10.45 uur (Bennie moet het programma goed in de gaten houden want we dreigen steeds weer uit te lopen) vertrekken we weer. De koffers zaten al weer in de bus en we rijden, via dezelfde autostrada, terug naar Medan. Dat had je gedacht, de nationale feestdag, iedereen is op de been, op een motor, brommer, een riksja, een van de duizenden minibusjes, een vrachtwagen etc. je houdt het niet voor mogelijk.

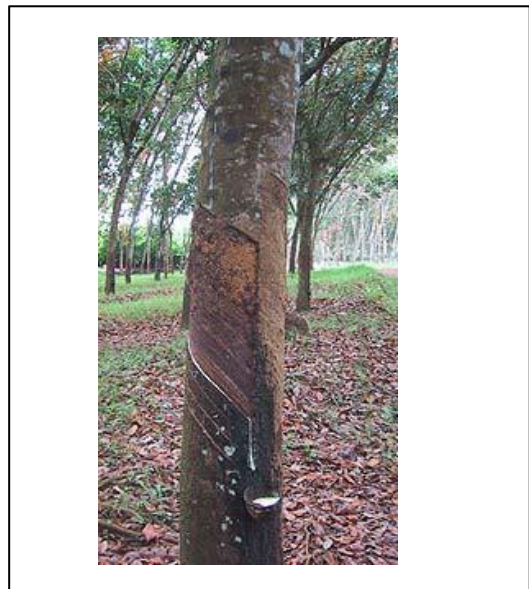
Wij gecultiveerde mensen zitten in een bus, dit blijkt echter niet efficiënt genoeg, immers er kunnen nog veel meer mensen (ook kinderen) op de bus zitten of aan de zijkanten hangen. Volgens Bennie was dit alleen vandaag toegestaan door meneer de

politie, later bleek dit verhaal nadrukkelijk niet te kloppen. Alle schoolkinderen zijn gekleed in de verschillende schooluniformen (afhankelijk van de leeftijd) of als padvinder en er zijn ook meisjes met hoofddoekjes om. In deze streek is dit nog

niet overheersend. Weer al die vrolijke bruine koppen en kopjes, zwaaien en nog eens zwaaien wat een enthousiasme en dat tegen de oude bezetter van dit land, niets van te merken. We hebben duizenden mensen gegroet. Nu zien we ook de schitterende natuur (en de bar slechte weg) bij vol en zonnig daglicht.

We zijn diverse keren gestopt, om naar de palmboomplantages (palmolie) te kijken, naar de rubberboomplantages waar latex gewonnen wordt, ananasplantages etc. etc. Vervolgens rijden we weer over "de" weg langs alle hutjes, bumper aan bumper, hutje aan hutje. Hoe leven die mensen hier? In elk geval buiten en omdat ze gezegend zijn met een schitterende natuur en lekker warm weer zijn ze klaarblijkelijk erg tevreden. Of zijn wij gecultiveerd volk met al onze materiële welvaart wel zo tevreden, vriendelijk en blij?

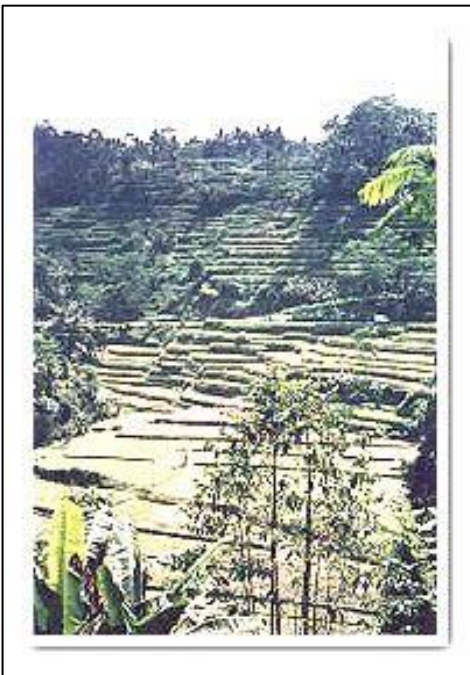

Zo zijn we teruggeden naar Medan (de woonplaats van Bennie en ook van een stagiaire, een jong Indonesisch meisje dat voor de eerste keer op toeristen werd losgelaten, leuke meid) waar we geluncht hebben (warme rijsttafel opgediend.)

Daarna nog even door Medan gelopen, het is heerlijk warm. Ik heb even mobiel gebeld met Rogier, meteen goede verbinding. Dus dat werkt hier, ook heeft Indonesia, sinds enige jaren, een elektriciteitsaansluiting in alle huizen (zover wij gezien hebben.) Meestal zie je ergens een kale lamp hangen en branden, opvallend is dat veel huizen TV hebben. Omdat de kabel hier nog niet gelegd is zie je veel grote schotelantennes staan.

Vervolgens gaat de reis naar de tweede plaats van overnachting t.w. **Brastagi** (dit betekent "meer rijst"). Over **rijst** is een afzonderlijk boek te schrijven omdat hier alles om rijst draait. Er is voldoende rijst voorhanden om alle mensen te voeden en Indonesia is selfsupporting. Een voordeel voor dit land is de samen gesteldheid van de bodem, Indonesia bestaat uit honderden vulkanen en door de vele uitbarstingen heeft de lava voor een zeer goede voedingsbodem gezorgd. Er schijnen echter verschillende soorten lava te zijn. Op de natte en bevoeide sawa's (sawags) kan drie keer per jaar geoogst worden, dus er is een constante aanvoerstroam van rijst en dat is goed waarneembaar. Je ziet overal rijst liggen te drogen in de zon, voor de hutjes, op pleinen etc. Rijst loopt als een rode draad dwars door alles wat we gezien hebben en dit geldt vooral ook voor de vele en schitterende (terras) sawa's.

Goed de afstand vanaf Medan naar Brastagi bedraagt slecht 66 km en dat overbrug je in Nederland gemakkelijk in 45 minuten. Dit niet op Sumatra en zeker niet als het ook nog eens een keer nationale feestdag is. Onze Bennie dacht er twee uur voor nodig te hebben en hij is de Sumatra-kenner en heeft deze route veel vaker gereden.

Resultaat; we hebben er 5 uur over gedaan. Alles wat bewegen kon was ook op de weg (en wegen zijn er niet veel). We reden door bergachtig terrein en het is zwaaien en groeten naar echt duizenden mensen, rijdend op alles waar wielen onder gemonteerd zitten. Honderden mensen zitten op bussen en op auto's, vrachtauto's volgeladen met mensen, bajaks, brommers en motoren, karren etc. etc.

Weer allemaal die bruine lachende koppen en kopjes en we werden uitbundig begroet. Ik heb maar één keer iemand gezien met iets wat op een vingertje leek.

Omdat we veel moeten drinken, in de tropen, liep mijn blaas op een gegeven moment behoorlijk vol. Ik ben wel wat gewend wat dat betreft maar door die aanhoudende stilstaande file kon ik op een gegeven moment niet meer, Dus ik naar voren met het verzoek voor een noodstop. Ik het bos in en ik denk dat ik zeker 10 minuten het water afgegoten heb, wat een opluchting. Ik zag nog een vrucht aan een boom hangen en heb die meegenomen. De bus stond nog steeds stil op dezelfde plaats en mijn vrucht bleek een **cacaovrucht** te zijn en deze vruchten zullen we

later nog een keer specifiek gaan bekijken. Op een gegeven moment begon het zelfs te regenen (ook één van de weinige keren tijdens ons verblijf in de tropen) dit

mocht de pret niet drukken. Bovendien waar moet je naar toe als je stil staat in een lange gesloten rij. Ondanks de lange file, die iets te lang duurde, hebben we ook extra van de mooie natuur kunnen genieten. Ook uitdrukkelijk gekeken naar alle huizen, en alles wat daarvoor door moet gaan.

Ik zit nu te schrijven in het [hotel Brastagi Cottages](#) in **Brastagi**, zie film. Het is een mooie kamer bestaande uit 2 delen (dit zie je hier vaker) een soort zitkamer en daarachter een grote slaapkamer met badkamer en alles is gemaakt van Rotan. Het is erg laat als we in het hotel aankomen. Ook hier is een afzonderlijk restaurant met afzonderlijke cottages en voor mijn deur is een zwembad. We gaan direct naar het restaurant voor een rijsttafel met lopend buffet en daarna is het al bedtijd.

De volgende dag is het om 05.00 a.m. al opstaan geblazen want de reis gaat verder naar het Tobameer en dat ligt "ver" weg. De volgende ochtend krijg ik pas een idee waar we ergens zitten, tussen mooie planten en bloemen. Dit is een groot nadeel als je 's avonds laat in het hotel aankomt en in de tropen is het om ca 18.30 uur pikke-donker. Je ziet dan weinig van de plaats van overnachting.

Voor meer info hotel zie; <http://tinyurl.com/qh75cx7>

18 augustus 2002,

De reis gaat weer verder. We hebben geld ingelegd voor een fooienpot en voor alle toegangsbewijzen (120.000 rupiahs.) De koffers worden allemaal opgehaald en in de bus gelegd dus dat is wel gemakkelijk.

Na het vertrek gaan we eerst naar de groente en fruitmarkt in **Brastagi** met een geweldig kleurig, exotisch en gevarieerd aanbod.

Zo ziet de markt eruit. Het talrijk aanwezige fruit wordt in grote rieten manden aangevoerd en hoog opgetast. Dit betekent dat je regelmatig een stapel fruit ziet weggrollen. Dit is echt smullen en je blijft nog slank ook nog.

Omdat er geen medisch vangnet aanwezig is gebruikt de lokale bevolking bepaalde groentes, kruiden en fruit ook als geneesmiddel. Bijvoorbeeld de slangenvrucht (soort kastanje met een stekelig vel) wordt gebruikt voor diarree. Uiteraard veel gebruikt. Er is ook een grote vrucht de doerian, je ziet deze overal in de bomen

hangen en er zijn verschillende varianten. Deze vrucht ook geprobeerd echter deze vrucht stinkt als een otter en heeft een wit, romig, zacht en kleverig vruchtvlees. Bovendien wordt deze vrucht in veel hotels geweerd. Nee, niet mijn smaak, ik heb lekkerder vruchten gegeten.

Het fruit wordt netjes op piramides getast, en af en toe zie je een stapel fruit naar beneden donderen. Ook heb ik veel exotische groentes gezien, die wij niet kennen. Aardappelen zie je niet, alleen een zoete variëteit. Zoals uit dit relaas zal blijken, we zitten in het land van de rijsteters. Bennie is overal bekend en bij een kraampje mag je alles proeven en uiteraard wordt er ook fruit gekocht.

Na een half uurtje gaan we weer naar de bus en we zijn op "weg" naar het Tobameer, het grootste kratermeer ter wereld met middenin het eiland Somisir gelegen. Het landschap is hier minder geschakeerd en exotisch. We zitten in de streek van de Batak-stammen en een van die stammen is de Batak-Toba. Het is zondag en de mensen gaan naar de kerk. Dit gedeelte is overwegend Christelijk en de vrouwen zien er prachtig uit, allemaal gekleed in mooie en felgekleurde sarongs. De weg, waar we nu over rijden, is aangelegd door de Jappen (uiteraard lieten ze het werk doen) de weg is erbarmelijk slecht en het kost dus weer veel tijd om een paar kilometer te overbruggen; morgen is er weer een dag zeggen ze hier. Wat echt opvalt, in deze streek van de Batak stammen, is dat je overal grafmonumenten ziet. Meestal zijn de graven mooier dan de huizen. Dit is een streek waar Christenen en moslims vredig naast en met elkaar leven.

De mensen zijn allemaal klein, hebben een donkere huid, gitzwarte haren en donkere ogen en zijn erg vriendelijk.

We rijden langs een oud jappenkamp dat nu gebruikt wordt door militairen. Onderweg stoppen we en we zien: de kruidnagelboom, de koffieboom, de suikerpalm (hier wordt wijn en suiker uit opgevangen). De sinaasappelen en bananen zijn klein en zoet. Erg leuk om te zien en we zullen nog veel meer variaties zien.

We rijden door gebieden van andere Batak stammen en die mensen zien er inderdaad ook anders uit. Er zijn hier geen blonde mensen te vinden, alles is donkerbruin, klein en slank. De huizen zijn weer klein en praktisch zonder meubilair, slapen doen ze waarschijnlijk op de grond. Af en toe zie je matrassen, gemaakt van kapok, in de zon liggen lichten. Materieel hebben deze mensen niet veel, het is ongelijk verdeeld op deze planeet.

Na enkele uren over slingerende en slechte wegen gereden te hebben komen we aan in **Parapat** gelegen aan het Tobameer. Het plaatsje ziet er niet uit.

Vervolgens gaat de reis naar een restaurant (Bennie regelt alles) om de warme lunch te gebruiken. Alle serveersters zijn gesluierd, uiteraard weer een rijsttafel en het smaakt goed echter de tent ziet er echt niet uit. Ik ben ook nog naar het "toilet" geweest en dat was echt strikken. Een Frans toilet met een gat in de grond en daarnaast een reservoir vol water waar je met een pannetje je k.... kunt afspoelen (is de gewoonte hier) en om de troep weg te spoelen. De rijst die overgebleven was, na onze lunch, werd weer keurig teruggedaan in grote containers met rijst voor de volgende klanten. Jammer toch om die goede rijst weg te gooien! Na het eten nog even door het stadje gelopen, maar snel weer terug gelopen, dit is het niet.

Ligging Tobameer, in bergachtig gebied, het grootste kratermeer ter wereld. Middenin ligt het eiland **Samosir**. De verbinding met de "vaste" wal gaat met boten. Elk hotel heeft eigen boten, ook is er een lijnvaart. Ik heb ook een boot gezien waarop auto's vervoerd kunnen worden.

Vervolgens rijden we naar het meer, de bus kan amper parkeren echter alle koffers moeten eruit want de boot van ons hotel is al onderweg.

Dit is de aanlegsteiger in Prapat, aan de overkant ligt de aanlegsteiger van Tuk Tuk. De vaartijd is ongeveer 45 minuten.

Weldra arriveert de boot en de koffers worden aan dek gebracht door de boys en de boot stoomt op naar het eiland. Bennie (oud zeeman) vindt het water onrustig en de boot deint over het water op weg naar de aanleghaven van het hotel waar we 45 minuten later aankomen.

We zitten nu in [Silintong Hotel, Tuk-tuk Siadong](#) op **Somisir** eiland. Tuk-tuk is de naam van het plaatsje.

Zie: <http://tinyurl.com/nbuz2xm>

Wat het eerste opvalt, is de bloemenpracht, dat wil hier wel groeien en bloeien. Het hotel, waar we twee dagen zullen blijven, is mooi met geschakelde kamers, met koud en warm

water en een TV (werkt niet echt.) Terrasje aan de achterkant met een zitje en je loopt zo naar het meer. Voor mijn deur staat een prachtig gevormde boom. Dit is de heilige boom van Indonesia.

Het weer is zonnig en iets bewolkt en omdat het eiland dik boven de zeespiegel ligt is de temperatuur aangenaam. Na aankomst even lekker opgefriest en op zoek gegaan naar een Internet café. De eerste kennismaking met het eiland en weer heb ik veel winkeltjes gezien. Het verkeer is vrij rustig omdat er geen directe verbinding is met de "vaste wal" of met de rest van het (grote)

eiland Sumatra. Je wordt ook regelmatig aangesproken om iets te kopen. Eindelijk een uitspanning gevonden met een bord Internet café, Ton naar binnen: "Do you have Internet access"? waarop bevestigend wordt geantwoord door een knaap van een jaar of twintig en inderdaad achter een gordijn staan 2 Pc's verbonden met een intern netwerk. Achter een ander gordijn zie ik een bed staan, dus klaarblijkelijk een slaapkamer.

Een mail zenden valt niet mee, een kabelverbinding kent men niet en omdat ik online zit te werken valt de verbinding zeker 4 keer weg. Rustig blijven, je aanpassen, aan je cola lurken, vervolgens komt het gelazer met Hotmail, bestand is volgelopen met junk mail. Omdat de aanhouder wint kan ik uiteindelijk toch nog iets de wereld inzenden. De kosten zijn 29.000 rupiah

inclusief een cola, (iets meer dan 3 euro.) De knaap vraagt in welk hotel ik verblijf en ik antwoord, naar waarheid, dat ik dit niet weet, (even weggelopen zonder naam van het hotel, dom natuurlijk) hij vraagt nog eens terug te komen. Daarna op de terugweg nog een paar ansichtkaarten gekocht met postzegels.

Omdat het in de tropen vroeg en erg snel donker wordt werd het op een gegeven moment moeilijk om me te oriënteren. In mijn herinnering had ik een lange rechte weg gevolgd, alleen maar vanaf het hotel was ik een weg rechtsaf ingeslagen. Na al een flink eind gelopen te hebben kon ik me niet herinneren de omgeving eerder gezien te hebben. Wat te doen, naam hotel onbekend (alle hotels liggen direct aan het meer) en we zouden over een half uur al gaan dineren! Rustig en kalm blijven en uiteindelijk is alles weer goed gekomen, op een gegeven moment kwam ik toch weer bij ons hotel uit. Daarna is het diner in het hotel, weer in een groot en open restaurant gelegen op de eerste etage. Vervolgens op naar de kroeg (kort in de buurt van het hotel), dus kans om te verdwalen is niet al te groot, (bij niet TE veel flessen Bintang bier.) Het moet wel gezellig geweest zijn want ik kwam om 03.30 a.m. weer thuis en ik was niet de allerlaatste. Het was daar echt "kei gezellig". We zaten amper en toen kwam een aantal lokale bewoners binnen, één met een gitaar, en de stemming zat er snel in. Het leek wel of dat onze stamkroeg was.

Een van die bewoners vroeg of er iemand uit de buurt van Tilburg kwam (ik) en hij vertelde een relatie te hebben in Tilburg en verwachtte dat het moeilijk zou zijn om terug te kunnen gaan, dit i.v.m. de nieuwe regering.

Vervolgens gesproken met het barvrouwetje, daar word je ook niet vrolijk van. Zij heeft een dochtertje (schoolgaand) en is al meerdere jaren alleen (zegt ze) en verdient ca 150,000 rupiah per maand (ca 17 euro) en daarnaast krijgt ze een provisie over de omzet. De mensen werken 7 dagen per week en maken lange dagen. Je krijgt ook een idee van de inboedel. Ze slaapt achter de zaak in een krot (voor ons een schuur.) Dus maar een paar biertjes gegeven. Als je dan ziet dat we met 26 personen aanwezig waren en dat er dan toch nog mensen zijn die niet (alles) betalen. (ze liet de lege flessen op de tafels staan die geconsumeerd waren), toen was ik de pineut en heb ik betaald. Ik heb 200.000 rupiah (ca 23 euro) betaald, dit was dus (naar lokale begrippen) een dure avond echter eerlijk is eerlijk inclusief mijn eigen consumpties. Toen de meute al weg was heb ik nog met de lokale mensen gesproken

en op een gegeven moment waren we nog met 2 personen van onze groep over. Wel je bent jong en het is gezellig dus wat doe je dan, wel je vat er nog eentje. Op een gegeven moment, ik was nog druk aan het praten, was die andere gast opeens verdwenen en de barmevrouw ook. Na nog ca een half uur gepraat te hebben ben ik gegaan. Die andere gast (Martin uit Limburg) was tegen 05.30 terug geweest en zo heeft de barmevrouw toch nog wat extra's gekregen. Het was een gezellige avond echter om 07.00 a.m. weer opstaan (want vandaag mochten we uitslapen.) Ontbijten en weer pleiten, vandaag bezoeken we aantal plaatsjes op Samosir eiland (**Simanando, Amborita**) met de boot van hotel.

Uitzicht vanaf de boot op het Samosir eiland. Let op de vorm van de daken, dit is echt specifiek voor deze streek. Dit heeft een echte bijzondere en exotische uitstraling.

Zodra je uitstapt "barst" het van de kraampjes, winkeltjes etc. en je wordt letterlijk naar binnen getrokken. In sommige plaatsjes word je echt bijna in alle winkeltjes gelokt. "Wel kijken en niet kopen", soms is dit erg storend echter indien deze mensen niets verkopen hebben ze geen inkomen, geen ziekengeld, geen vakantiegeld en geen pensioen aanspraken. Ik heb nog een T-shirt gekocht voor 35.000 rupiahs (achteraf gezien redelijk "duur", later gekocht voor 10.000 en 20.000 elders.) Het vrouwtje wou eerst 40.000 hebben echter de koop gesloten voor 35.000. Vervolgens heb ik haar 40.000 gegeven en gezegd dat het zo goed was, had je dat mens moeten zien kijken, ze begreep er niets van. Zo kun je al veel plezier hebben voor 5.000 rupiahs (ca 0.55 euro.)

Tegen de middag hebben we de warme lunch gebruikt bij een hotel/restaurant ook direct gelegen aan het meer, (rijsttafel buffet.) Het was keurig verzorgd, erg uitgebreid en niet duur. Daarna heb ik buiten de planten bewonderd en gefilmd, veel bonsais met verschillende kleuren bloemen aan één stam. Dit was iets voor onze Frans geweest.

We hebben nog viskwekerijen in het Tobameer gezien, karbouwen, vrouwen die de was deden in het meer, mannen en vrouwen die zich stonden te wassen in het meer, een vrouw die haar tanden stond te poetsen in het meer. Dus de functie van het natuurlijke water begon al duidelijker te worden. We hebben ook nog een lokale dans-

groep gezien (Batak-Toba stam) erg mooi, kleine mensen, mooi gekleed en goed uitgevoerd.

Dit is een lokale dansgroep die wij ook gezien hebben. Deze plaats ligt kort bij het Toba meer. Toen deze foto genomen is stonden er nog gebouwen op de achtergrond. Toen wij er waren, waren die gebouwen helaas helemaal afgebrand.

Inmiddels ben ik weer in het hotel om o.a. mijn dagelijks verslag vast te leggen. Vanavond, na het diner, heeft onze Bennie een groep zangers uit deze streek uitgenodigd. Ik vond het begin niet mooi, dit klonk te professioneel vergeleken met de spontane groep uit de kroeg van de vorige avond. Naarmate de avond verstreek steeg ook het niveau en bleken het uitstekende zangers te zijn die een aantal zeer mooie en gevoelige gezangen uitvoerden, begeleid door enkele gitaren en fluiten. Onder het genot van enkele biertjes bleven ze langer en er werd ook nog een tape aangeboden (40.000 rupiahs), ze hadden geen CD en achteraf vind ik het erg jammer de tape niet gekocht te hebben. Na de sluiting, toen de rest al in bed lag, ben ik nog even naar buiten gelopen om het meer bij nacht te filmen. Ik had nog geen last van diarree en had ook niet echt behoefte aan slaap (toen.)

Later hoorde ik van Bennie, dat de barmevrouw die nacht weer niet eenzaam was geweest. Ja, die Limburgers zijn sociale mensen en we hadden 7 Limburgers in de groep.

Nog even kijken naar een laatste blik over het mooie Toba meer.

20 augustus 2002.

Om 07.00 zijn we opgestaan en na het ontbijt werden de koffers weer naar de boot gesleurd en we gingen weer met onze boot naar de vaste wal. Onze chauffeur, en zijn hulpje, stonden al te wachten in **Parapat**. Het waaide redelijk en het was zeker niet heet, vervolgens gaat de reis weer verder. De chauffeur en hulp slapen in de bus.

De volgende stop was bij een particulier huisje in **Dolok** (zeg maar echt krotje) waar ananas verbouwd werd, vervolgens werd met grote messen een aantal ananassen in stukken gesneden en uitgedeeld. Bij deze stop stond ook een bus uit Tsjechië en die bus hebben we nog diverse malen gezien ten teken dat er een min of meer vaste route loopt voor de toeristen. Zie: <http://tinyurl.com/n72zng7>

Toen verder naar **Balige** om een lokale markt te bezoeken. Dit is de leukste markt welke ik gezien heb. Nog nooit zoiets meegemaakt, de markt ligt op een soort binnenplaats en is min of meer overdekt wat geen luxe is hier. Alles staat erg kort op elkaar en de markt wordt gedreven door de vrouwen, mannen hebben belangrijker zaken te doen. Die zitten te lullen in koffiehuisen of zitten of slapen elders. Je zou de lamzakken in elkaar stampen, waarschijnlijk weten ze niet beter.

Ik zie; stapels gedroogde vis, met de nodige vliegen, stapels bekende en onbekende vruchten en groenten. Kippen die onder je ogen worden geslacht en geplukt, er is zelfs een soort machine voor aanwezig en die vervolgens in stukken worden gehakt (sate ajam.) Het meest opmerkelijke is het enthousiasme, van de plaatselijke bevolking, lachend, je aansprekend en ze willen wel op de film of foto. Weer die brede smile op die bruine snoeten. Er werd me zelfs een drankje aangeboden, helaas is dat voor ons gecultiveerde bleekscheten niet weggelegd. Een enkel heel oud vrouwtje kijkt je boos aan. Wat is dit genieten, mensen met zo weinig welvaart stralen zoveel

warmte uit. Wat kunnen wij hier veel leren, primaire levenslessen. Ik denk dat dit niet opvalt voor de meeste mensen in onze groep. Het is verdomde jammer dat er zo snel wordt doorgestapt. Ik had hier veel langer willen blijven en indien ik geweten had dat de warme lunch, kort in de buurt, zou worden genuttigd was ik langer op de markt gebleven. Daarna in een lokaal (Islamitisch) café, speciale koffie gedronken. Als ik me goed herinner Ginseng. Vervolgens weer in de bus, om via de overvolle straten, met alle verkeer, en de aaneengebreide rij hutjes, met al die kraampjes de reis voort te zetten. Zie: <http://tinyurl.com/l2v5xwf>

Sipoholon. Zie: <http://tinyurl.com/qbop695>

In dit plaatsje stinkt het behoorlijk naar rotte eieren, omdat hier spontaan zwavel opborrelt uit de grond, in smalle beekjes van ca 20 cm doorsnee. De kleur is blauwgrijs, toch maar even voelen of het inderdaad zo warm is. Beter niet kunnen doen want het water is erg heet 70 a 80 graden en het verbaast me al niet eens meer dat alles handmatig verwerkt wordt. Ook enkele hutjes staan praktisch tegen de stinkbeekjes aangebouwd. Arbo en milieuwetten bestaan hier niet en dat is wel een nadeel. Na de nodige beelden te hebben vastgelegd gaan we weer terug naar de bus, waar een meute schoolkinderen (rood-wit uniform is jongste groep) ons staat op te wachten. Dit was minder leuk want ze stonden te schooien om geld, dus waarschijnlijk stoppen hier teveel bussen met toeristen. Ik heb een oud vrouwtje met een verweerd koppie nog geld gegeven, vervolgens doorgereden naar een restaurant waar voornamelijk toeristen komen. Het eten was goed en bestond weer uit een rijsttafel en het is altijd weer spannend om te zien hoe het toilet (of iets wat een soortgelijke functie heeft) eruit ziet, dit wil je niet weten. Tijdens het eten zag ik al een aantal grieten (ca 12 jaar) al een tijd voor de ingang stonden (grijs uniform) dus ik dacht, in hetzelfde plaatsje, dat wordt weer schooien om geld. Later heb ik van Bennie begrepen dat ze dit vaker doen om Engels te kunnen spreken met toeristen. Wat een schatten van meiden en wat zijn ze beschaafd, ze vroegen naar business kaartjes. Helaas had ik mijn portefeuille niet bij de hand en in mijn heuptasje kon ik maar één exemplaar vinden, waar bovendien nog een aantal gegevens opstonden. Nou het gesprek was indrukwekkend, ze lieten hun studieboeken en schriften ook nog zien.

Een van de meisjes, dit type zou het wel eens ver kunnen brengen, vertelde graag te willen reizen echter ze was nooit verder geweest dan Medan. Ze zei: "Als God mij helpt, hoop ik nog eens te kunnen reizen." Je zou ze spontaan uitnodigen voor een vakantie in ons land. Weer die spontaniteit van deze jonge mensen, dit voel je en ik hoop dat ze de kans zullen krijgen zich verder te kunnen ontwikkelen. Deze momenten duren veel te kort, helaas gaan we weer verder (we hebben een druk programma) nu door een gebied met de sawa's (zeg sawags) waar vrouwen gebukt en met Chinese punthoedjes op en dikke kleren aan, tegen de zon, constant voorover gebukt staan te werken. Ze staan ca 30 cm in de modder dit omdat de meeste rijst verbouwd wordt in de natte cultuur. Dit wil zeggen dat er een uitgekiend systeem is met irrigatie. Er zijn veel dijkjes opgebouwd, van onkruid, en overal worden smalle openingen gemaakt om het water te laten stromen naar lager gelegen gedeeltes. Ook veel karbouwen gezien en soms trekken ze een houten ploeg (dit mag amper een ploeg heten) door de modder. De grijze kop met de horens onverstoortbaar

voorruijgericht. Mens en dier zijn hier op elkaar ingesteld, ze hebben elkaar nodig. Erg mooi en weer word je gegrepen door de menselijke factor. Deze mensen hebben geen huizen, ze leven in krotten die wij ons niet kunnen voorstellen, zonder dit echt gezien te hebben.

Ze hebben erg veel (kleine) kinderen, de moeders dragen vaak de kinderen bij zich, in lendoendoeken. Als de kinderen iets ouder zijn, zie en merk je, dat de oudere kinderen de jongere kinderen verzorgen. Ik vind de kinderen netjes gekleed. Waar halen deze mensen de motivatie vandaan?

Ik zag op een gegeven moment, direct langs de weg (ca 1 meter afstand), de bus kan immers toch niet snel rijden, een krotje staan, Het houten gebouwtje lag direct aan een beekje (stromend water is hier echt van levensbelang.) Ik schat de oppervlakte op ca 2 * 3 meter, een meisje was verwoed bezig om bekers af te wassen in het beekje, ze zwaaide en lachte en ik zal dit plaatje niet snel vergeten en ik telde nog drie kinderen. Toen ik 's avonds in het hotel kwam had ik toch een slecht gevoel.

Vervolgens stoppen we bij een hutje waar ze particulier cacao telen en oogsten. Goed, Bennie kind aan huis, snijdt enkele vruchten door en laat het vruchtvlees proeven, ik heb de boon bewaard. De ouders waren niet thuis "Mama was naar de sawa" vertelde het kind. Bennie gaf het kind geld voor de vruchten en ik heb haar ook iets toegestopt, het drong volgens mij niet tot het meisje door dat ze geld in haar handen had. Ik heb de kans waargenomen om even in het huisje te kijken en snel iets te filmen. Word je niet echt vrolijk van, ik zag

een lemen vloer, geen meubels en in een hoek stond iets wat als bed dienst zou kunnen doen. Ook dit meisje had jongere kinderen onder haar hoede, de kleintjes klampten zich aan haar vast, bij al die vreemde snoeshanen.

Met een zwerm kleine kinderen om ons heen. Het bleek dat een van de meisjes 8 broertjes en zusjes had, ik durf te wedden dat haar ouders geen wasmachine hebben. De was drogen doen ze in de zon, vaak ligt de was op de daken van gebouwen. Hier kregen de kinderen ballonnen en pennen, iemand in deze streek heeft nu een pen van de DansSalon uit Eindhoven, ik heb maar niet verteld dat deze inmiddels

gesloten is.

Zie <http://torsibohinauli.com/>

We hebben hier het absolute toppunt van slechte wegen gehad, kort voor het hotel. Op een gegeven moment was de weg, samen met ca 25 huisjes, een paar honderd meter naar beneden gezakt. Langs de kant van de weg, stonden vrachtwagens die beschadigd waren en niet

meer verder konden rijden. Even de ANWB bellen, vergeet het maar. Bennie was al blij dat we er weer doorheen konden manoeuvreren van kuil naar kuil. Het blijkt dat hier niemand warm of koud van wordt, onverstoort iedereen zijn weg en wij dus ook.

Het is gewoonte, in deze streek, dat de mannen niets doen, afgezien van kindertjes maken en daar kun je behoorlijk moe van worden. De vrouwen doen het werk, werken op de sawa's, verzorgen de kinderen en zijn vervolgens weer zwanger.

We hebben net het diner genuttigd, rijsttafel met een lopend buffet, kosten inclusief een grote fles bier ca 60.000 rupiahs of ca 7 euro. Het is morgen weer vroeg dag omdat een grote afstand moet worden overbrugd. We worden verwacht al om 05.00 a.m. op te staan, je kunt niet zeggen dat we niet actief zijn hier.

22 augustus 2002.

Het is nu 2 dagen later en we verblijven in **Bukittingi** in het Gran Milando hotel, waar we 2 dagen zullen logeren. Mooi hotel in de stad gelegen, dus je wordt gewekt door de toeters van de moskeeën. Er is een voorkamer met stoelen en een tafel en een bureau om te schrijven, een aanliggende slaapkamer met een afzonderlijke badkamer met airco. Zie: <http://tinyurl.com/kcoa5nc>

In de tussentijd heb ook ik een dipje gehad, ook Ton is aan de diarree en ik voel me niet echt prettig. Van die diarree zal ik bijna niet meer afkomen en gelukkig ben ik niet de enige, bijna iedereen lijdt mee. Een nadeel van de tropen en de hygiënische omstandigheden. Goed woensdagmorgen om 05.00 uur a.m. opgestaan (het was nog donker) en direct na het ontbijt zouden we vertrekken. De zonsopgang, vanaf deze locatie, zou iets bijzonders zijn en dus moet dit feest vastgelegd worden. Op deze dag moet een grote afstand (Indonesische begrippen) worden afgelegd, over slechte wegen en die ook nog eens door de bergen slingeren. De chauffeur hield van opschieten en toch oogstte hij bewondering door de beheersing van zijn voertuig. We hadden in de groep een beroepschauffeur en die was vol lof. Toch schoot het niet echt op, hier staat tegenover dat je erg veel, in steeds wijzigende omstandigheden, ziet. We reden door een wereld sterk overheerst door de islam en dat is goed te merken ook. Wij zijn dit niet gewend, de gesluierde vrouwen en mannen met het bewuste islam petje op en bovendien barst het van de moskeeën. Vaak erg klein en om de paar kilometer zie je er weer een, de mensen zijn dus erg gemotiveerd c.q. ze weten niet beter. De straten, of wat daar voor door moet gaan, zijn relatief gevaarlijk omdat alle verkeer zich hier overheen moet wringen. Vrachtwagens, bussen, busjes, auto's motoren, brommers, riksja's, volgeladen fietsen, karren en al die lokaal verschillende transportmiddelen en de voetgangers. Ook de schoolgaande jeugd moet van de straat gebruik maken, trottoirs zijn er niet. Uit gesprekken met mensen blijkt dat ze hier geen last van ondervinden. Het is een kwestie van geven en nemen en vooral je niet opwinden zoals wij gewend zijn, met het vingertje omhoog.

De bevolking blijft steeds weer ontzettend spontaan, kinderen zwaaien allemaal en ouderen willen graag een praatje maken.

We hebben eerst een exotische kruidentuin bezocht waar praktisch alle kruiden die wij kennen te vinden zijn in een natuurlijke omgeving. Enkele zakjes gekocht en meegenomen, kruidnagels, kaneel, gember etc. etc. Na langdurig door de bergen geslingerd te zijn (de eerste gast moest toen overgeven) zijn we weer laat in het hotel aangekomen alwaar ik op het bed geploft ben en niet meer opgestaan ben voor 12.00 uur PM. Het diner heb ik laten lopen en ook helaas de avondvoorstelling waar lokale dansen opgevoerd werden, erg jammer. Echter het toilet was erg kort bij de hand en daar heb ik dus enige tijd doorgebracht. Ik was kapot, ik had deze dag ook enige tijd over dijkjes van sawa's gelopen, zonder pet op, en op een gegeven moment werden de dijkjes (opgebouwd van onkruid) steeds smaller en dan zak je weg in de modder en is je broek smerig.

In de streek waar we nu zitten (Minangkabou) zijn de vrouwen de baas en krijgen kinderen de naam van de moeder. Indien een paar mocht gaan scheiden krijgt de vrouw het huis en..... de man kan gaan. Dit moet een eldorado voor dolle mina 's zijn!

Minangkabau is de naam van een Maleis volk dat voornamelijk woont in West-Sumatra (*Sumatera Barat*) maar over bijna heel Indonesië bevinden zich Minangkabauers, evenals in Maleisië (hoofdzakelijk in de staat Negeri Sembilan).

De landstreek Minangkabau stond in de koloniale tijd ook wel bekend onder de naam Padangse Bovenlanden.

De Minangkabau staan vooral bekend om hun traditioneel matrilineaire verwantschapssysteem. In dit systeem wordt overgeërfd via de lijn van de moeder. Vroeger was het meeste bezit, zoals land en huizen, dan ook in bezit van de (familie van de) vrouw. Door invloed van de islam (zie ook Paderi-oorlogen) is het matriarchale systeem niet zo dominant meer aanwezig maar kan nog steeds in bepaalde culturele en sociale aspecten herkend worden.

Bron Wikipedia.

22 augustus

Vandaag de directe omgeving bekeken met; sawa's, houtsnijwerk, weven (gouddraden), machinaal rijstpellen en een koffiebranderij. Wat werken deze mensen in slechte werkomstandigheden. Donker, niet geventileerd, slecht meubilair, lawaai. Ook in werkplaatsen, met veel lawaai (houtzagen), heeft men geen gehoorbescherming, ik denk dat dit in dit land een geweldig probleem gaat geven. Ook voor longkanker, je ziet echt snotneuzen staan roken als stoomlocomotieven. Mannen roken erg veel en bovendien stinken de sigaretten vreselijk. Vrouwen zie je niet roken. Tabak wordt ook voor eigen consumptie geteeld. Het is jammer dat de diarree je een beetje belemmert, dit schijnt er bij te horen. Wel een gegeven om goed op te letten.

We zijn ook nog in een plaatselijk paleis geweest van een ex-koning van deze regio.

Een mooi houten gebouw met het typische dak (4 of 6 punten op het dak), ook hier moesten de zonen op een gegeven moment opstappen en mochten dochters met eega's intrekken.

Gelukkig hadden ze hier een redelijk toilet, met uiteraard weer het pannetje om je k... af te spoelen. (in hotels hebben ze een speciale slang of een pijpje in het toilet)

Dit is bijna het einde van ons verblijf op dit prachtige en indrukwekkende eiland. Echt om aan te bevelen, het reizen dient in een langzamer tempo te geschieden.

We zijn ook nog op de markt geweest in **Bukkittingi**. Uiteraard ook hier weer de vele kraampjes gezien, maar deze markt had een heel andere uitstraling. Ik vond de vorige markt indrukwekkender. Deze was anders met veel koeken en dergelijke als handelswaar.

Vervolgens met paard en wagen terug naar hotel. Opfrissen en naar het diner en niet te laat naar bed want morgen om 04.30 a.m. is het opstaan geblazen en gaat de telefoon.

We hebben nog geld ingelegd in 4 enveloppen, Bennie, chauffeur, hulpje en onze stagiaire. Daar waren ze blij mee, ik heb ook het adres van Bennie en onze stagiaire gekregen.

We moeten tijdig vertrekken om op tijd in **Pedang** te zijn. Daar is een lokaal vliegveld, we vliegen weer met Garuda Indonesia naar Jakarta op het hoofdeiland Java.

Het is nu 22.30, lokale tijd, tijd om te gaan slapen.

23 augustus

Om 04.30 AM opgestaan, het ontbijt (denk aan malariapil) en om 05.30 uur in de postkoets om het vliegtuig van 09.10 a.m. in Pedang te kunnen halen. Onderweg kom je al volop mensen tegen die naar de markt gaan, dit na eerst naar de moskee te zijn geweest. We zijn onderweg nog even gestopt bij een "waterval" (niet echt veel te zien.) Ook hier staan weer de nodige stalletjes met negotie en er spelen apen in de bomen. De toeters van de diverse moskeeën begonnen al om 04.30 te toeteren lang en hard, ook al ben je geen moslim wakker worden zul je. Dit gebied is echt moslim gebied en ook bijna alle schoolkinderen zijn in het lang gekleed met hoofddoek. Ook vlak voor het vliegveld was een school met meisjes met pastelkleurige kleding en dito hoofddoekjes, ook leraressen met hoofddoeken en weer wordt er enthousiast gezwaaid de leraressen inbegrepen. Bijna zijn we uitgezwaaid in Sumatra, het vliegveld stelt niet veel voor. Het is klein en stoffig, onze koffers worden netjes uitgeladen en met een label "Group" ingecheckt. Lokale belasting cash betalen, inbegrepen in de fooienpot.

Terwijl we zitten te wachten worden we nog aangesproken door een man van 82 jaar (drijft een winkeltje) om kaarten te kopen, hij spreekt zelfs nog Nederlands. De kaarten zijn niet echt mooi, het baasje verkoopt toch nog enige kaarten.

Na enige tijd gewacht te hebben, lopen we naar de kist (enige op het vliegveld) en we stappen in een Boeing 737-400. Beauty's van stewardessen en de vlucht duurt ongeveer 1.5 uur voordat we op de airport van Jakarta landen. Schitterend vliegveld, keurig geboende vloeren, veel planten en bloemen binnen en buiten. Na de koffers van de band gehaald te hebben lopen we richting uitgang waar onze nieuwe reisleidster (dit keer) ons al staat op te wachten. Oudere dame en ze spreekt perfect Nederlands en Ours is haar naam, ik denk bij mezelf als dat maar goed gaat. Vervolgens staat er weer een zelfde "bus Pariwisata", weer met chauffeur en bijrijder en een "chef" van de reisorganisatie Panorama voor ons klaar. De chef is slechts bij de eerste verwelkoming aanwezig.

We zullen op Java in 6 verschillende hotels overnachten, waarvan 2 hotels voor 2 dagen en Java zal anders zijn dan Sumatra.